

Program wychowawczo – profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 9 w Częstochowie

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).

Wstęp

Program wychowawczo – profilaktyczny realizowany w naszej szkole wdraża uczniów do samodzielności kształtując w nich postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takie jak: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek do innych ludzi, ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość, kultura osobista, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw, pracy zespołowej, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa.

Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmocniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Realizowany przez naszą szkołę proces wychowania oparty jest na następującym modelu wartości:

1. Wychowanie patriotyczne.

Wychowanie patriotyczne wiąże się z kształtowaniem u uczniów postawy obywatelskiej:

- a) będziemy uświadamiać uczniom obowiązki wobec Ojczyzny, w tym obowiązku jej obrony i dbałość o dobre jej imię,
- b) organizowane będą uroczyste akademie z okazji świąt państwowych i rocznic historycznych.

2. Wychowanie moralne.

3. Wychowanie prozdrowotne:

- a) przestrzeganie zasad higieny pracy uczniów i promocja zdrowia fizycznego, psychicznego i społecznego;
- b) profilaktyka uzależnień i niedostosowania społecznego;

4. Wychowanie prorodzinne:

- a) integrowanie wychowawczych działań rodziny i szkoły;
- b) udział rodziców w życiu szkoły.

5. Rozwijanie różnorodnych form samorządności uczniowskiej.

6. Wychowanie regionalne.

7. Wychowanie ekologiczne.

8. Wychowanie estetyczne i kultura informacyjna.

Program wychowawczy szkoły – ukierunkowany na ucznia, cechuje dążenie do zachowania ciągłości i spójności między poszczególnymi etapami kształcenia, wzmacnia u uczniów poczucie podmiotowości i wiary we własne siły. Integrując aktywność poznawczą uczniów z ich aktywnością społeczną Szkoła stymuluje wszechstronny rozwój osobowości i sprawia, że uczeń czuje się emocjonalnie związany ze społecznością szkolną zaś atmosfera wzajemnej akceptacji i tolerancji oraz poczucie bezpieczeństwa dają każdemu uczniowi szansę na pełny rozwój intelektualny i moralny.

Praca wychowawcza szkoły wspierana przez rodziców i opiekunów wzbogaca uczniów i służy budowaniu systemu wartości opartego na zasadach humanizmu.

Jednolity i zobiektywizowany system oceniania motywuje ucznia do samorozwoju i kształtuje umiejętność samodzielnego kształcenia.

Swoją działalnością obejmujemy cztery obszary: wychowawczy, edukacyjny, informacyjny i profilaktyczny.

W działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej mogą brać udział rodzice, opiekunowie, specjaliści oraz przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych, placówek doskonalenia nauczycieli, podmiotów realizujących świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych, Policji.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji wewnętrznej:
  - przeprowadzona diagnoza wśród rodziców na temat działań wychowawczo-profilaktycznych wykazała, że rodzice uczniów oczekują od szkoły zapewnienia im bezpieczeństwa, wysokiego poziomu nauczania i rozwijania zainteresowań. Rodzice chcą uczestniczyć w życiu szkoły poprzez współpracę z wychowawcą i nauczycielami w sprawach kształcenia i wychowania. Szkoła powinna informować o swoich działaniach, co ma zachęcić rodziców do systematycznej współpracy. Kontakt ze szkołą ma się odbywać poprzez indywidualne spotkania z nauczycielami oraz zebrania z wychowawcami klas. Rodzice wskazują, by w pracy wychowawczo-profilaktycznej szkoła skupiła się na walce z agresją, podnoszeniu kultury uczniów oraz promowaniu zdrowego stylu życia.
- Rodzice dobrze oceniają pracę szkoły pod względem bezpieczeństwa oraz wpierania rozwoju fizycznego, psychicznego, społecznego i duchowego uczniów.
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczego i programu profilaktyki realizowanych w roku szkolnym 2016/2017.

I. MODEL ABSOLWENTA

Absolwent Szkoły Podstawowej nr 9 w Częstochowie:

- jest dobrze wykształcony, otwarty na wiedzę i świat,
- posiada wiele różnorodnych umiejętności przydatnych w świecie współczesnym,
- potrafi dobrze wykorzystać wiedzę w praktyce,
- odznacza się takimi cechami jak: tolerancja, otwartość, życzliwość, komunikatywność, wrażliwość na drugiego człowieka,
- identyfikuje się ze szkołą,
- potrafi pracować w zespole,
- jest świadomym obywatelem swojego kraju, wiernym tradycjom i obyczajom,
- docenia nadrzędną wartość rodziny, której fundamentem jest miłość i odpowiedzialność.

I Cel ogólny: „**Wychowanie dla społeczeństwa demokratycznego**”

Przygotowanie nowego społeczeństwa może dokonywać się tylko w uspołecznionych mikrosystemach wychowawczych, jakimi są klasa i szkoła. Uczeń musi się stać faktycznym podmiotem. Szkoła powinna być żywa i twórcza.

Podmiotowość dziecka i młodzieży przede wszystkim powinna się wyrażać w postaci samorządnego działania, wdrażającego do współpracy, wzajemnej pomocy, współodpowiedzialności, ale i samowychowania, samodzielnego twórczego zdobywania wiedzy, umiejętności życiowych i doświadczenia społecznego.

Sfera społeczna			
Cele szczegółowe	Zadania	Osoby odpowiedzialne	Sposoby realizacji

1. Uczenie się form współżycia społecznego, organizowanego na zasadzie stowarzyszania się.	Przygotowanie i przeprowadzenie kampanii wyborczej i wyborów Samorządu Uczniowskiego. Opiniowanie Programu wychowawczo-profilaktycznego.	Samorząd Uczniowski Rada Pedagogiczna	plakaty, wybory demokratyczne, debata kandydatów przy udziale klas, apele i debaty oksfordzkie, uchwała
2. Kształtowanie cech charakteru: obowiązkowość, punktualność, odpowiedzialność, rzetelność, zaradność.	Współdziałanie w tworzeniu tematyki godzin z wychowawcą. Tworzenie zestawów norm i zasad przestrzeganych przez klasę i wychowawcę. Analiza ról pełnionych w klasie, pobudzanie partnerskich stosunków, dostrzeganie miejsca kolegi w grupie, właściwe wykorzystywanie przywódczych zdolności. Systematyczny i aktywny udział w spotkaniach Rady Samorządów Klasowych, zgłaszanie inicjatyw, udział w dyskusji.	Wychowawcy wychowawcy pedagog SU	dyskusja metody aktywne debata testy socjometryczne, ankiety
3. Zapewnienie młodzieży poczucia godności i wolności osobistej, prawa do odrębności przekonań, tolerancji dla innych.	Poznanie swoich praw obywatelskich: propagowanie wśród rodziców i uczniów „Międzynarodowej Konwencji Praw Dziecka”. Wybór Rzecznika Praw Ucznia, Obchody Międzynarodowego Dnia Tolerancji. Dbałość o poszanowanie godności ucznia, przestrzegania przez nauczycieli praw ucznia i WSO.PSO Uczenie dobrego komunikowania się, słuchania, rozmawiania, przemawiania, rozwiązywania konfliktów. Edukacja na temat radzenia sobie z własną i cudzą agresją i kształtowanie postaw	wychowawcy, pedagog n-le wiedz. o społ. SU SU SU, wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny, rodzice, wych. klas,	prelekcja, , zebrania z rodzicami, pogadanki, ankiety, obserwacja, hospitacja, zajęć, rozmowy, apele szkolne, lekcje wychowawcze, scenki sytuacyjne, warsztaty, pogadanka.

	asertywnych.	pedagog szkolny,	
4.Wzajemne wspieranie się, współdziałanie, współodpowiedzialność za losy jednostek i grupy.	Spotkania z absolwentami. Otoczenie opieką uczniów szczególnie zdolnych: - Koło Teatralne -pomoc w doborze i udostępnianiu literatury. - udział w konkursach	imprezy klasowe, szkolne, sportowe Nauczyciele	SU nauczyciele

II Cel ogólny: „Umiłowanie Ojczyzny i wychowanie dla pokoju”

Fundament wartości rodzinnych, wyniesionych z domu, musi zostać uzupełniony przez wiedzę o narodowej tradycji. Znajomość historii państwa polskiego, wiedza z historii literatury, sztuki, muzyki, poznanie dokonań sławnych Polaków, znajomość przyrody ojczystej - wszystko to może być powodem do patriotycznej dumy i kształtować poczucie obywatelskiego obowiązku troski o własny kraj, jego tradycje, kulturę i środowisko naturalne.

W stosunku do własnej Ojczyzny uczeń winien przeżywać głębokie uczucia patriotyczne wynikające z faktu, że czuje się dobrze we własnym środowisku rodzinnym i kulturowym.

Sfera społeczna/duchowa			
Cele szczegółowe	Zadania	Osoby odpowiedzialny	Sposoby realizacji
1.Poszanowanie symboli narodowych.	Przestrzeganie właściwego zachowania się podczas odśpiewania lub odegrania hymnu narodowego na różnych uroczystościach szkolnych, środowiskowych, imprezach masowych (stadiony sportowe). Właściwe zachowanie się w obecności sztandaru. Zapoznanie się z historią kształtowania się obecnego wizerunku godła na przestrzeni	Wychowawcy, opiekunowie SU n-le wych. fiz. n-l muzyki wszyscy pracownicy n-le historii, j. polskiego wychowawcy	pogadanki, prelekcje filmy

	<p>dziejów. Udział delegacji szkolnej z poczem sztandarowym w uroczystościach miejskich.</p>	<p>n-I historii n-I religii</p>	
<p>2.Odnoszenie się z czcią do swoich przodków.</p>	<p>Ukazywanie sylwetek Polaków, których należy stawiać młodzieży za wzór patriotyzmu: budzenie dumy z osiągnięć Polaków na skalę światową w różnych dziedzinach życia.</p>	<p>nauczyciele, wychowawcy biblioteka</p>	<p>wieczornice, konkursy biograficzne, gazetki, referaty</p>
<p>3.Budzenie patriotyzmu lokalnego. Budzenie dumy z piękna naszego kraju i bycia Polakiem.</p>	<p>Wskazywanie miejsc o znaczeniu historycznym. Współorganizowanie z Oddziałem Regionalnym PTTK konkursu „ Region Częstochowski – moja mała ojczyzna”. Organizowanie wycieczek krajoznawczych, marszów na orientację. Zachęcanie do uczestnictwa w rajdach PTTK, konkursach literackich, plastycznych. Organizacja międzygimnazjalnego konkursu historycznego <i>Czy znasz historię Częstochowy i regionu?</i></p>	<p>wychowawcy, n-le historii p. M. Klecha opiekun PTTK świetlica, wychowawcy p. J. Jędryka</p>	<p>wycieczki po mieście i okolicy, przygotowanie uczniów do konkursu rajdy</p>
<p>4.Szacunek dla tradycji i kultywowanie obrzędów typowo polskich.</p>	<p>Pielęgnowanie tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia. Zaakcentowanie najbardziej patriotycznych świąt naszej współczesności: „ Święto Niepodległości”, „3 Maja”. Przygotowanie konkursów związanych z obrzędami wielkanocnymi np.: na najładniejszą pisanekę, oryginalne życzenia</p>	<p>wychowawcy, n-I religii, wychowawcy, świetlica, n-le historii, świetlica, wychowawcy, biblioteka, n-I plastyki,</p>	<p>konkurs szopek apele, audycje konkursy, prezentacje</p>

	święteczne. Dyskoteki okolicznościowe.	świetlica, SU	dyskoteki
5. Poszukiwanie naszego miejsca w kulturze europejskiej.	Obchody Dnia Języków Europejskich - Dzień Europy.	n-le j. obcych SU	impreza ogólnoszkolna
6. Kształtowanie mentalności pokojowej.	<p>Wyrabianie umiejętności zawierania kompromisów w rodzinie, w kontaktach koleżeńskich, eliminowanie przemocy w stosunkach międzyludzkich.</p> <p>Uczenie reagowania, negocjowania i mediacji w sytuacjach konfliktowych między uczniami.</p> <p>Prezentowanie wzorów postaw właściwych.</p> <p>Zwalczanie egoizmu wśród dzieci, uczenie dostrzegania potrzeb innych.</p> <p>Organizowanie samopomocy koleżeńskiej w nauce.</p> <p>Uczenie współdziałania poprzez analizę praw i obowiązków dziecka, ucznia, człowieka.</p> <p>Zapoznanie uczniów z prawami i obowiązkami ucznia, WSO, działalnością organizacji szkolnych.</p> <p>Propagowanie wolontariatu: współpraca z Ośrodkiem Szkolno Wychowawczym nr 5</p> <p>Zorganizowanie na terenie szkoły akcji charytatywnych na rzecz osób potrzebujących pomocy.</p>	<p>pedagodzy, nauczyciele</p> <p>pedagodzy</p> <p>pedagodzy, SU wychowawcy, świetlica SU, świetlica wychowawcy SU, n-le wiedz. o społ.</p> <p>SU wychowawcy</p> <p>SU, wychowawcy</p>	<p>warsztaty, filmy, pogadanki, rozmowy, zajęcia . z wych.</p> <p>spotkania, zajęcia integracyjne, warsztaty</p> <p>prezentacje dokonań członków dyskusje, akcje charytatywne</p> <p>spotkania, dyżury w świetlicy, pomoc klasowa, prelekcja, dyskusje pogadanki zebrania, wybory</p> <p>akcje charytatywne</p> <p>udział w działaniach</p>

7. Podnoszenie poziomu kultury uczniów. Egzekwowanie reguł dobrego zachowania.	Egzekwowanie reguł dobrego zachowania. Uczenie ogłady, grzeczności i kultury towarzyskiej oraz umiejętności zachowania się w różnych sytuacjach: w gronie rodzinnym, w szkole, na ulicy, wśród kolegów, wśród nieznajomych, w domu. Wypracowanie norm zachowań klasowych. Przestrzeganie zasad fair play w sporcie, respektowanie kultury kibicowania.	wychowawcy, pracownicy szkoły, rodzice, inni pracownicy wychowawcy n-le wych. fiz.	imprezy klasowe, szkolne, sportowe
8. Kształtowanie postawy przeciwdziałania degradacji środowiska.	Zorganizowanie akcji „Sprzątanie świata”, „Międzynarodowy Dzień Ziemi”. Propagowanie wiedzy o stanie środowiska w mieście, kraju i na świecie.	naucz. geografii, biologii, wych., naucz. świetlicy, biblioteki	wystawy, konkursy, prace porządkowe, pogadanka
Sfera intelektualna			
Kształtowanie zainteresowań czytelniczych.	Prowadzenie edukacji czytelniczej.	biblioteka, świetlica wychowawcy,	konkursy, gazetki, wystawki

III Cel ogólny: „Kształtowanie pozytywnego „stylu życia”

W procesie kształtowania osobowości młodego człowieka istotnego znaczenia nabiera sposób, w jaki wypełnia czas przeznaczony na wypoczynek, rozrywkę i zajęcia mające na celu doskonalenie samego siebie pod względem fizycznym i moralnym. Właściwie ukształtowana kultura czasu wolnego powoduje powstanie pozytywnego „stylu życia” młodego człowieka, co przejawia się w aktywności, twórczości i dodatnich nawykach kulturowych.

IV Cel ogólny: „Wychowanie w zdrowiu i poczuciu bezpieczeństwa”

Szkoła powinna sprzyjać w osiągnięciu zdrowia i dobrego samopoczucia, zarówno fizycznego jak i psychicznego ucznia.

Sfera fizyczna

Cele szczegółowe	Zadania	Osoby odpowiedzialne	Sposoby realizacji
1. Przygotowanie ucznia do właściwego przeżywania czasu wolnego.	Dostarczanie różnorodnych propozycji sensownego wypełniania czasu wolnego, wyrabianie nawyku ekonomicznego gospodarowania czasem oraz umiejętności praktycznych niezbędnych do urzeczywistnienia dokonanych wyborów.	opiekunowie kół zainteresowań, rodzice, pedagog, świetlica, wychowawcy	wg planów pracy, tablice informacyjne
2. Promowanie form aktywnego wypoczynku.	Przedstawienie kalendarza imprez PTTK w Częstochowie. Organizowanie rajdów, wycieczek i imprez sportowych. Działalność UKS, SKS.	p. M. Klecha wychowawcy, nauczyciele, n-le wych. fiz.	PTTK imprezy sportowe, działalność UKS-ów i SKS
3. Wzmacnianie odczuć estetycznych i uczenie działań praktycznych.	Wykonywanie prac fizycznych związanych z potrzebami szkoły, klasy, domu. Wyrabianie umiejętności kulinarnych, dobrego gustu w ubiorze, w urządzaniu wnętrz zgodnie z ich przeznaczeniem i funkcją.	n-le, świetlica, pedagog, wychowawcy, rodzice n-l techniki, plastyki	wystawy, konkursy, pokazy zajęcia praktyczne
4. Rozbudzanie zainteresowań w dziedzinie kultury i sztuki.	Organizowanie wyjść do muzeum, teatru, galerii, kina, filharmonii. Spotkania z ciekawymi ludźmi, artystami itp. Przygotowanie kącika bieżącego repertuaru Teatru im A. Mickiewicza w Częstochowie.	n-le historii, plastyki, wychowawcy, biblioteka, świetlica	imprezy, spotkania, gazetka
5. Przekazywanie uczniowi niezbędnego zasobu wiedzy o zdrowiu i sposobach jego wzmacniania.	Promowanie zdrowej żywności, kształtowanie nawyków zdrowego odżywiania. Szkolenie dla uczniów o przeciwdziałaniu	n-le biologii, chemii, zaj. techn., świetlica A. Pawelec	wg planu

	zachorowaniom na nowotwory		
6. Wdrażanie wychowanków do odpowiedzialności za zdrowie własne i innych oraz zachowania bezpieczeństwa.	<p>Nawiązywanie kontaktów z pracownikami policji, prowadzenie pogadań z uczniami na temat bezpieczeństwa na drodze.</p> <p>Instruowanie uczniów na temat zasad udzielania pierwszej pomocy w nagłych przypadkach zagrożenia życia.</p> <p>Szkolenia nt bezpieczeństwa w czasie ferii i wakacji.</p> <p>Instruowanie uczniów na temat zachowań w przypadku zamachu terrorystycznego, szczególnie bombowego.</p> <p>Udzielanie pomocy w eliminowaniu napięć psychicznych nawarstwiających się na skutek niepowodzeń szkolnych.</p> <p>Organizacja Dnia Sportu.</p> <p>Działalność kół i klubów sportowych.</p> <p>Obchody Dnia bez papierosa.</p> <p>Obchody Dnia walki z AIDS. Kampania na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa.</p> <p>Przeciwdziałanie wejściu na teren szkoły osób niepowołanych, czuwanie nad bezpieczeństwem uczniów i pracowników szkoły.</p> <p>Zwiększenie świadomości obowiązku kulturalnego zachowania.</p> <p>Szkolenie klas nt. cyberprzemocy.</p>	<p>wychowawcy, nauczyciel techniki, edukacji dla bezpieczeństwa</p> <p>n-l wych. fiz., biologii,</p> <p>SU, wychowawcy</p> <p>n-l. odpow. za OC, wos, dyrektor, n-l edukacji dla bezpieczeństwa pedagog wychowawcy,</p> <p>n-le wych. fiz.</p> <p>SU, n-l biologii pedagog, wychowawcy dyrekcja, nauczyciele, pracownicy obsługi SU</p>	<p>pogadanki, metoda praktycznego działania, wykłady, filmy, zeszyt indywidualnych wyjść ucznia,</p> <p>szkolenia dla klas</p> <p>pogadanki, rozmowa kierowana,</p> <p>wg planów pracy</p> <p>rozmowy wspierające</p> <p>SKS,UKS: Hetman, Mustaf,</p> <p>zgodnie z kalendarzem</p> <p>monitoring wizyjny</p> <p>warsztaty, wykłady, filmy, apel wg planu pracy</p>
7. Kształtowanie	Zapoznanie z propozycjami spędzania	wychowawcy,	imprezy, ankieta, pokazy, koła

i upowszechnianie zainteresowań uczniów.	wolnego czasu. Udział uczniów w kołach zainteresowań. Prezentacje dokonań członków GOSSM.	opiekunowie kół zainteresowań, wych. klasy sportowej	zainteresowań
--	---	---	---------------

OGÓLNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Podstawowym założeniem naszego programu jest **wzmocnienie czynników chroniących przez każdego nauczyciela uczącego w naszej szkole**. Mamy, jako nauczyciele, świadomość, iż bez względu na nasze zaangażowanie w realizację poszczególnych zadań wyznaczonych w programie każdy z nas ma wpływ na to, aby nasza szkoła dobrze kształciła i wychowywała, aby każdy w naszym gimnazjum czuł się dobrze i bezpiecznie. Tak więc wszyscy nauczyciele są zobowiązani do realizacji przedmiotowej działalności (wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej).

Uważamy, iż efektywność naszych działań zależy od **dobrej współpracy z rodzicami**. Nasze wspieranie uczniów w rozwoju jest optymalne wtedy, gdy opiera się na partnerskim współdziałaniu z tymi, którzy są najważniejszymi wychowawcami - z rodzicami. Z wszystkimi rodzicami, wszystkich uczniów. Dążymy do tego, aby **podstawą naszych wspólnych kontaktów było zrozumienie, wzajemny szacunek i życzliwość**.

Staramy się **jak najlepiej nauczać, dostosowywać wymagania edukacyjne do indywidualnych możliwości psychofizycznych, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów, sprawiedliwie oceniać, mobilizować do osiągnięcia przez uczniów coraz lepszych wyników, rozbudzać ich zainteresowania**

Nasza młodzież, jak zaznaczyliśmy we wstępie programu, znajduje się w wyjątkowym okresie rozwoju - budowania własnego systemu wartości, poszukiwania własnych autorytetów i dróg wejścia w dorosłość.

Naszym zadaniem jest wspieranie rodziców w odpowiedzialnym stawianiu granic. Jedną z nich jest **poszanowanie prawa, norm i wartości**. Wiele miejsca poświęcamy temu w Programie wychowawczo- profilaktycznym odnosimy się do tego zagadnienia w sposób szczególny, traktując dbałość o przestrzeganie norm zachowania jako jeden z celów szczegółowych programu.

Kolejnym podstawowym założeniem naszego programu jest dążenie, aby **grupy rówieśnicze, w których nasza młodzież uczy się, bawi, działa i przebywa były konstruktywnymi grupami**. Zadaniem każdego wychowawcy klasy jest dbałość, aby taką pozytywną grupę stanowiła klasa szkolna - zintegrowana, dająca poczucie bezpieczeństwa, oparta na pozytywnych relacjach. Zadaniem każdego nauczyciela naszego gimnazjum jest zaangażowanie w działania, które dają możliwość tworzenia i funkcjonowania innych, poza klasą szkolną, grup. Samorząd Uczniowski, organizacje szkolne, takie jak PCK, UKS, SKS, Wolontariat stwarzają dla naszych uczniów możliwość samorealizacji i są jednocześnie alternatywą spędzania wolnego czasu.

Działalność profilaktyczna w naszym gimnazjum polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

1. W przypadku profilaktyki uniwersalnej – wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka podejmowania zachowań ryzykownych.
2. W przypadku profilaktyki selektywnej – wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych.
3. W przypadku profilaktyki wskazującej – wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji odurzających, psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

PLAN REALIZACJI DZIAŁAŃ SZKOLNEJ PROFILAKTYKI

1. Cel główny:

- **Uporządkowanie systemu wartości, poznanie i stosowanie prawidłowych norm w dziedzinie zachowań społecznych.**

Cele szczegółowe:

- Rozwijanie pozytywnych emocji i uczuć oraz relacji interpersonalnych.

Sfera psychiczna (intelektualna i emocjonalna)			
Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialny	Termin realizacji
1.Stwarzanie drogi do nawiązania wzajemnych kontaktów – tworzymy grupę.	1.Organizowanie imprez klasowych, szkolnych i międzyszkolnych. 2.Działalność klubów uczniowskich i organizacji szkolnych. 3.Zapraszanie rodziców i zachęcanie do uczestniczenia w imprezach i uroczystościach szkolnych, prezentacji projektów edukacyjnych.	wg kalendarza imprez, opiekunowie wychowawcy, nauczyciele	wg szkolnego kalendarza imprez zgodnie z planami pracy
2.Organizowanie i zachęcanie młodzieży i rodziców do uczestniczenia w akcjach charytatywnych na rzecz dzieci potrzebujących pomocy.	1.Podejmowanie i uczestniczenie w różnorodnych akcjach charytatywnych. – Wolontariat. 2.Współpraca z Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym nr 5 w Częstochowie.	SU SU	zgodnie z planami pracy, udział w wybranych działaniach
3.Zorganizowanie samopomocy koleżeńskiej w nauce.	1.Samopomoc klasowa. 2. „Szkolne pogotowie ratunkowe”.	wychowawcy klas i świetlicy,	cały rok

4. Pedagogizacja rodziców: Wspieranie rodziców w trudnościach wzajemnej komunikacji z dziećmi.	1. Konsultacje pedagoga szkolnego w czasie spotkań z rodzicami. 2. Organizacja zespołów wychowawczych. 3. Konsultacje i rozmowy indywidualne wych. i nauczycieli z uczniami i rodzicami. 4. Punkt konsultacyjny dla rodziców – spotkania z psychologiem.	pedagodzy wychowawcy wychowawcy wychowawcy	harmonogram zebrań, w miarę potrzeb, na bieżąco wg potrzeb
--	---	---	---

- Obowiązujące prawo i konsekwencje jego łamania

Sfera społeczna			
Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialny	Termin realizacji
1. Tworzenie i zawieranie przez wychowawcę kontraktu z uczniami, który zawiera zestaw klasowych norm i zasad.	1. Zdiagnozowanie zespołów klasowych. Propozycje pracy profilaktycznej z uczniami o szczególnych potrzebach oraz strategii prowadzących do poprawienia dyscypliny w szkole. 2. Konsultacje wychowawcy z pedagogiem, dyrekcją i rodzicami – opiniowanie kontraktu.	wychowawca pedagog. nauczyciele wychowawca	wrzesień- październik początek każdego roku szkolnego.
2. Przekazanie informacji na temat odpowiedzialności i konsekwencji prawnych za negatywne zachowania ucznia.	1. Prelekcje przedstawicieli policji na temat odpowiedzialności prawnej nieletnich. 2. Spotkania dzielnicowego I Komisariatu Policji z uczniami z grupy ryzyka.	pedagog, wychowawca pedagog	wrzesień wg potrzeb
3. Pedagogizacja rodziców: Obowiązek szkolny. Konsekwencje prawne rodziców i opiekunów prawnych za negatywne zachowania ucznia. Informacje dla rodziców podejmujących pracę poza granicami kraju.	1. Prelekcje wychowawców na zebraniach. 2. Indywidualne spotkania dla zainteresowanych rodziców prowadzone przez przedstawicieli policji, kuratora sądowego.	wychowawca pedagog	wg harmonogramu zebrań

2. Cel główny:

- **Promowanie pozytywnego stylu życia bez środków uzależniających.**

Cele szczegółowe:

- Uświadomienie przyczyn sięgania po używki.
- Informowanie o zagrożeniach zdrowia wynikających z uzależnień.
- Uczenie podejmowania decyzji odmawiania.
- Propagowanie „ stylu życia” alternatywnego dla proalkoholowych nacisków.

Sfera fizyczna			
Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialny	Termin realizacji
1.Przekazanie podstawowych wiadomości na temat szkodliwości działania używek.	1.Realizacja treści programowych o tematyce zdrowotnej na lekcjach chemii, biologii, wos-u, j. polskiego, wychowania fizycznego. 2.Organizacja zajęć profilaktycznych o szkodliwości działania narkotyków, dopalaczy, zagrożenia AIDS. - Warsztaty dla klas II i III w Ośrodku Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi. 3.Konkurs plastyczny o tematyce antynikotynowej. 4. Kampania informacyjna o dopalaczach dla rodziców. 5.Realizacja procedur wobec ucz. palących papierosy.(Zał. 2)	n-le chemii, wych. fiz., biologii, wos, j. polskiego, wych. pedagog wychowawcy n-l plastyki, pedagog p. A. Pawelec	wg planów wynikowych wg planu pracy pedagoga wg planu pracy
2. Propagowanie zdrowego stylu życia	1. Realizacja treści o tematyce zdrowej żywności. 2. Układanie jadłospisów. 3. Projekty edukacyjne.	wychowawcy, nauczyciele biologii, techniki, wych. świetlicy	wg programów wych. planu SU, planu pracy świetlicy
3.Kształtowanie umiejętności dokonywania wyboru i podejmowania decyzji z pełną świadomością jej skutków.	1.Warsztaty w klasach na temat procesów decyzyjnych oraz skutków podejmowania decyzji.	pedagog SU	kontrakt z PP-P nr 1, wg planu
4.Ukazywanie możliwości rozwiązywania trudnych sytuacji konfliktowych oraz spędzania czasu wolnego bez środków psychoaktywnych.	1. Przeprowadzanie akcji, imprez o charakterze wychowawczym. 2. Zajęcia warsztatowe dotyczące rozwiązywania konfliktów i negocjacji.	wychowawcy pedagog wych. świetlicy	wg potrzeb kontrakt z PP-P nr 1, wg planu pracy

	3. Projekcja filmów edukacyjnych dotyczących zagadnień asertywności i komunikacji.		
5. Pedagogizacja rodziców: - spotkanie ze specjalistami Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi. - „Jak rozpoznać, że dziecko sięga po narkotyki?” - wspieranie rodziców uczniów uzależnionych. - zaangażowanie rodziców do interwencji wobec sprzedaży alkoholu nieletnim.	1. Prelekcja. 2. Kierowanie do poradni psychologicznych, Powrotu z „U”, Ośrodka Interwencji Kryzysowej i in.. 3. Stała obserwacja uczniów z grupy ryzyka. 4. Rygorystyczne przestrzeganie zakazu palenia papierosów i picia alkoholu na terenie szkoły.	pedagog pedagog wychowawcy, pedagog, dyrekcja, pracownicy szkoły	zebranie z rodzicami, w razie potrzeb, na bieżąco, na bieżąco

3. Cel główny:

- **Zapobieganie nasilaniu się zachowań agresywnych.**

Cele szczegółowe:

- Umiejętność radzenia sobie z cudzą i własną agresją.

Sfera psychiczna/fizyczna			
Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialny	Termin realizacji
1. Uczenie komunikowania swoich potrzeb.	1. Obserwacja. wywiad, ankiety diagnozujące klasę. 2. Kierowanie uczniów na badanie do PP-P 3. Warsztaty klasowe z pedagogiem lub pracownikami specjalistycznych placówek.	wychowawca pedagodzy pedagodzy	na bieżąco, na bieżąco, wg planu
2. Kształtowanie pozytywnych relacji z rówieśnikami i dorosłymi oraz zmniejszanie postaw rywalizujących.	1. Indywidualne rozmowy z pedagogiem szkolnym, wychowawcą, dyrekcją. 2. Organizacja i uczestniczenie w uroczystościach i imprezach szkolnych i wewnątrzklasowych. 3. Zakaz używania tel. komórkowych w czasie zajęć (załącznik 6).	pedagodzy, dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy, SU	wg planu pracy, na bieżąco, wg potrzeb cały rok

<p>3.Zwrócenie uwagi na to czym są emocje, jak ważne jest ich rozumienie i wyrażanie. Omówienie przyczyn zachowań agresywnych , pomoc szkoły w wzmocnieniu zachowań pozytywnych oraz eliminowaniu zachowań destrukcyjnych. Pedagogizacja.</p>	<p>1.Zapoznanie z publikacją „Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły ? 2. Warsztaty we współpracy PPP-P nr 1</p>	<p>Wychowawca/pedagog z Poradni PPP-P nr 1</p>	<p>według planu pracy</p>
---	---	--	---------------------------

Budowanie pozytywnego wizerunku własnej osoby:

Sfera fizyczna			
Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialny	Termin realizacji
<p>1.Promowanie pozytywnych zachowań, kultury bycia na co dzień, kultury słowa.</p>	<p>1.Koło Teatralne</p>	<p>p. K. Dudek</p>	<p>wg harmonogramu</p>
<p>2.Kształtowanie pozytywnej samooceny.</p>	<p>1.Udział uczniów w nowelizacji regulaminu praw i obowiązków ucznia oraz kar. 2.Samoocena semestralna ucznia na forum klasy. 3.Zajęcia na temat budowania poczucia własnej wartości. 4.Rozwijanie zainteresowań i zdolności poprzez ofertę zajęć pozalekcyjnych i zajęć artystycznych</p>	<p>SU wychowawca wychowawca n-le , wychowawca</p>	<p>wg harmonogramu pracy i zajęć</p>

Dbłość o bezpieczeństwo uczniów:

1.Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły i w jej otoczeniu.	1.Konsekwentne reagowanie na niestosowne zachowanie młodziży. 2.Systematyczny nadzór dyżurów w czasie przerw. 3.Monitorowanie policji stanu bezpieczeństwa terenów wokół szkoły. 4.Stała współpraca z kuratorami Sądu Rodzinnego. 5.Monitoring wizyjny celem przeciwdziałania wejściu na teren szkoły osób niepowołanych, zachowań zagrażających bezpieczeństwu uczniów i pracowników szkoły, zwiększenia świadomości obowiązku kulturalnego zachowania. 4.Prowadzenie „Zeszytu indywidualnych wyjść uczniów”.	pracownicy szkoły, dyrekcja pedagog, dyrekcja pedagog, nauczyciele wychowawcy, sekretariat	na bieżąco na bieżąco na bieżąco na bieżąco na bieżąco na bieżąco
--	---	--	--

Kształtowanie krytycznego i refleksyjnego stosunku do telewizji i innych środków masowego przekazu.

Sfera fizyczna			
Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialny	Termin realizacji
1.Przekazanie negatywnego wpływu prezentowania przemocy, wulgaryzmu w mediach.	1.Zapoznanie rodziców z publikacjami na temat miejsca telewizji w życiu nastolatków. 2.Informowanie rodziców o programach komputerowych zabezpieczających użytkowników Internetu przed treściami niebezpiecznymi i szkodliwymi. 4. Cyberprzemoc.	wychowawca SU, wychowawcy SU	zgodnie z planem pracy
2.Promowanie edukacyjnych i kulturalnych programów w ofercie środków masowego przekazu.	1.Wyjścia klasowe do teatru i kina.	wychowawcy	wg planu wych- profilaktycznego. klasy

4. Cel główny

- **Prowadzenie interwencji profilaktycznej.**

Cele szczegółowe:

- Wsparcie i pomoc uczniom, którzy sięgają po środki psychotropowe lub łamią obowiązujące zasady szkolne,
- Nawiązanie rzeczywistej współpracy z rodzicami
- Zapobieganie problemom związanym z używaniem substancji w szkole
- Przeciwdziałanie wczesnej inicjacji seksualnej
- Wsparcie i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Sfera fizyczna/społeczna			
Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialny	Termin realizacji
1. Wdrażanie działań profilaktycznych i interwencyjnych według <i>Procedury postępowania nauczycieli i metod współpracy szkoły z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją w szczególności narkomanią, alkoholizmem i prostytutką</i> (Załącznik 1 i 2).	1. Tematyczne rozmowy dyrektora, pedagoga z wychowawcami, nauczycielami, personelem szkoły. 2. Rzeczywiste zaangażowanie pracowników szkoły w działania interwencyjne. 3. Informowanie o interwencji profilaktycznej nowych członków Rady Pedagogicznej.	Dyrekcja pedagogzy wszyscy pracownicy pedagogzy	wrzesień Na bieżąco
2. Informowanie o całej procedurze rodziców i uczniów oraz personelu szkoły.	1. Uwzględnienie procedury w programach wychowawczych klas. 2. Przekazanie informacji na godzinie z wychowawcą i zebraniach z rodzicami	wychowawcy dyrektor pedagog	wrzesień na bieżąco
3. Przeciwdziałanie wczesnej inicjacji seksualnej.	1. Przekazanie rodzicom informacji o zakresie tematyki przedmiotu „Wychowania do życia w rodzinie (zwiększenie frekwencji uczniów na tych zajęciach). 2. Zorganizowanie spotkania z położną lub seksuologiem na temat zagrożeń	wychowawcy pielęgniarka dyrektor	wrzesień wg planu wrzesień

	wynikających z wczesnej ciąży. 3. Opracowanie procedur działań wobec uczennicy ciężarnej.	pedagog	
4 . Udzielanie informacji o możliwości uzyskiwania pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	1. Diagnozowanie sytuacji i potrzeb uczniów w przypadku podejrzeń. 2. Udzielanie kompleksowej informacji. 3. Uruchamianie procedury Niebieska Karta”(Załącznik 3). 4. Opracowanie zakresu zadań dla pracowników szkoły w sprawie ucznia dotkniętego przemocą w rodzinie (załącznik 4).	Pedagog wychowawcy nauczyciele	na bieżąco
5. Pedagogizacja pracowników szkoły: - udostępnienie materiałów informujących o objawach sugerujących, że dziecko jest maltretowane fizycznie, psychicznie, seksualnie, czy jest zaniedbywane.	Załącznik 5	dyrektor	wrzesień

Ewaluacja

Badania ewaluacyjne pozwalają na znaczne zwiększenie skuteczności programu poprzez możliwość wprowadzenia korekt.

Ewaluacja zostanie przeprowadzona w oparciu o:

1. Podsumowanie pracy na koniec każdego semestru na plenarnym posiedzeniu RP
2. Badanie efektów wybranych obszarów programu przy pomocy ankiet – na koniec roku szkolnego.
3. Zaplanowanie zmian i korekt po analizie wyników badania.

EWALUACJA SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

1. W procesie ewaluacji Programu udział biorą:
  - a) uczniowie (m.in. podczas ankiet ewaluacyjnych, rozmów z nauczycielami na godzinach do dyspozycji wychowawcy),
  - b) rodzice (m.in. podczas ankiet ewaluacyjnych, w czasie spotkań z nauczycielami lub spotkań Rady Rodziców z dyrektorem szkoły),
  - c) nauczyciele (podczas posiedzeń Rady Pedagogicznej).
2. Monitoring i ewaluację Programu przeprowadza zespół nauczycieli, którego zakres kompetencji określa zarządzenie dyrektora szkoły.
3. Wszelkich zmian w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym dokonuje Rada Pedagogiczna.

Nie ma wychowania bez wymagań, które otwierają nowe perspektywy, uczą jak sprostać zadaniom, jak nie ulegać trudnościom, jak urzeczywistnić małe i wielkie cele. Równocześnie nic lepiej nie służy wychowaniu jak pogodna atmosfera.

Stąd życzliwość i stanowczość wobec uczniów, które muszą się wzajemnie uzupełniać, a zrównoważenie tych dwóch elementów postawy nauczyciela, warunkuje prawidłowe wychowanie w szkole.

Załącznik 1

Procedury postępowania nauczycieli i metody współpracy szkoły z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją.

Załącznik 2

Procedury stosowane w stosunku do uczniów palących papierosy na terenie szkoły.

Załącznik 3

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia o stosowanie przemocy w rodzinie wobec ucznia.

Załącznik 4

Zakres zadań poszczególnych pracowników szkoły w sprawie ucznia dotkniętego przemocą domową.

Załącznik 5

Objawy sugerujące, że dziecko jest maltretowane fizycznie, psychicznie, seksualnie, jest zaniedbywane.

Załącznik 6

Procedura postępowania w sytuacji używania telefonu komórkowego przez ucznia podczas lekcji.

Załącznik 7

Procedury postępowania wobec uczennicy ciężarnej.

Program wychowawczo-profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców Szkoły Podstawowej nr 9 w Częstochowie w dniu 01.09.2017